

ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ.

๑. ความเป็นมา

๑.๑ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรม และจริยธรรม สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้นำเสนอเรื่อง “การจัดการพื้นที่มรดกทางวัฒนธรรม ของชาติ เพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าทางวัฒนธรรม” พร้อมด้วยร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ. เนื่องจากตามพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ให้นิยามของ “โบราณสถาน” หมายถึง อสังหาริมทรัพย์ซึ่งโดยอายุ หรือโดยลักษณะแห่งการ ก่อสร้าง หรือโดยประวัติของอสังหาริมทรัพย์นั้น มีคุณค่าทางศิลปะ ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี ซึ่งจากนิยาม ดังกล่าวส่งผลให้โบราณสถานเป็นทรัพย์สินที่อยู่ในความครอบครองใช้ประโยชน์โดยหน่วยงานของรัฐและเอกชน ทั้งนี้ เนื่องจากในบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ไม่มีมาตราใดที่กำหนดห้ามมิให้เอกชนเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือครอบครองโบราณสถาน อีกทั้งบางมาตรา ยังบัญญัติให้หน่วยงานของรัฐผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้แก่กรมศิลปากร ต้องยอมรับถึงสิทธิในการ เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งโบราณสถานหรือที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งโบราณสถาน และจากการ ที่บทบัญญัติของกฎหมายมิได้กำหนดให้โบราณสถานและที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งโบราณสถานเป็นสาธารณสมบัติของ แผ่นดิน ส่งผลให้ปัจจุบันมีการออกเอกสารสิทธิในที่ดินโบราณสถานมากขึ้น ทั้งการออกเอกสารสิทธิโดยชอบด้วย กฎหมาย และการออกเอกสารสิทธิโดยฉ้อฉลหรือสำคัญผิดในข้อเท็จจริงของส่วนราชการผู้รับผิดชอบไม่ถูกต้อง ตามขั้นตอน หรือการบุกรุกเข้าไปครอบครอง ทำลายโบราณสถาน เพื่อวัตถุประสงค์ในการครอบครองและยึดถือ เป็นกรรมสิทธิ์ ส่งผลให้โบราณสถานถูกทำลาย ถูกทำให้เสื่อมค่า หรือถูกทำให้ไร้ประโยชน์ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึง เป็นเป้าหมายที่จำเป็นต้องมีแผนการจัดการพื้นที่มรดกทางวัฒนธรรมของชาติ เพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าทางวัฒนธรรม ซึ่งจะมีผลในการขับเคลื่อนทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของชาติในภาพรวม ดังนั้น ข้อเสนอแผนปฏิรูปนี้จึงมีความ มุ่งหมายสำคัญเพื่อพิทักษ์รักษาหลักฐานแสดงความเป็นตัวตน ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่มีอารยธรรมเป็นของ ตนเองจนเป็นที่ประจักษ์แก่คนทั้งโลกและให้มีการจัดการจนได้รับประโยชน์อย่างคุ้มค่าภายใต้ระบบการจัดการที่ดี และเป็นธรรม

ถึงแม้ว่ากฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ มิได้ กำหนดห้ามมิให้เอกชนเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโบราณสถาน แต่กฎหมายฉบับดังกล่าวได้กำหนดบทบัญญัติ ซึ่งมีลักษณะลิดรอนสิทธิในการเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโบราณสถาน โดยในมาตรา ๗ ทวิ และมาตรา ๑๐ ของกฎหมายฉบับดังกล่าวกำหนดห้ามมิให้ผู้ใดขอมแซม แก้ไข เปลี่ยนแปลง รื้อถอน ต่อเติม ทำลาย เคลื่อนย้ายโบราณสถาน หรือขุดค้นสิ่งใด ๆ หรือปลูกสร้างอาคารภายในบริเวณโบราณสถาน เว้นแต่จะกระทำตาม

คำสั่งของอธิบดีกรมศิลปากรหรือได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมศิลปากร และถ้าหนังสืออนุญาตนั้นกำหนดเงื่อนไขไว้ประการใดก็ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขนั้นด้วย ซึ่งจากบทบัญญัติดังกล่าวส่งผลให้เอกชนที่เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งโบราณสถานหรือที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งโบราณสถาน ถูกสิทธิรอนสิทธิในการใช้ประโยชน์ในที่ดินหรืออาคารที่เป็นโบราณสถาน ประกอบกับกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ มิได้กำหนดมาตรการให้ส่วนราชการผู้รักษาการตามกฎหมายสามารถขดเคยการถูกลิรอนสิทธิของเอกชนในลักษณะดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นการซื้อที่ดินที่เป็นที่ตั้งโบราณสถาน หรือการเวนคืนที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งโบราณสถาน ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรการทางกฎหมายให้ส่วนราชการผู้รักษาการตามกฎหมายสามารถดำเนินการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อการอนุรักษ์โบราณสถานและแหล่งทางประวัติศาสตร์ ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานด้านอนุรักษ์ และการบริหารจัดการพื้นที่โบราณสถานซึ่งเป็นทรัพย์สินทางวัฒนธรรมของชาติสามารถดำเนินการได้เต็มพื้นที่โบราณสถาน โดยไม่เป็นการถูกลิรอนสิทธิของเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินโบราณสถานโดยชอบด้วยกฎหมาย

๑.๒ คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้จัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องได้ กรณีศึกษาการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ โดยในรายงานดังกล่าวได้นำเสนอข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการแก้ไข เพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติในประเด็นต่าง ๆ ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้จัดส่งรายงานพร้อมด้วยข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙ มอบหมายให้กระทรวงวัฒนธรรมเป็นหน่วยงานหลักรับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ ไปพิจารณาร่วมกับ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาและพิจารณาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอแนะ และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวม ซึ่งจากการพิจารณาร่วมกันระหว่างหน่วยงานเห็นควรให้กระทรวงวัฒนธรรมนำข้อเสนอแนะไปพิจารณาปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ โดยในการนี้กระทรวงวัฒนธรรมได้มอบหมายให้กรมศิลปากรเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งกรมศิลปากรได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยตราเป็นร่างพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยตราเป็นร่างพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ. และได้นำขึ้นเว็บไซต์ของกรมศิลปากร (www.finearts.go.th) เพื่อรับฟังความคิดเห็นตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๑ แต่ยังไม่ได้ออกข้อมูลไม่เพียงพอที่จะนำเสนอประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี จึงจำเป็นต้องรับฟังความคิดเห็นจากส่วนราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพิ่มเติม

๒. สภาพปัญหาและความจำเป็นในการตรากฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหา

๒.๑ เพื่อให้มีกฎหมายภายในรองรับพันธกรณีระหว่างประเทศที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรม ได้แก่

(๑) อนุสัญญาว่าด้วยวิธีห้ามและป้องกันการนำเข้า ส่งออก และโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินทางวัฒนธรรมโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ค.ศ. ๑๙๗๐ (UNESCO convention on the means of prohibiting and preventing the illicit import, export and transfer of ownership of cultural property, 1970)

(๒) อนุสัญญาว่าด้วยวัตถุทางวัฒนธรรมที่ถูกโจรกรรมหรือส่งออกโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ค.ศ. ๑๙๙๕ (UNIDROIT convention on stolen or illegally exported cultural objects 1995)

(๓) อนุสัญญาองค์การสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ (UNITED NATIONS convention on the law of the sea, 1982 : UNCLOS) และ

(๔) อนุสัญญาว่าด้วยการปกป้องคุ้มครองมรดกวัฒนธรรมใต้น้ำ ค.ศ. ๒๐๐๑ (UNESCO convention on the protection of the underwater cultural heritage, 2001)

ทั้งนี้ อนุสัญญาในลำดับที่ (๑) (๒) และ (๔) เป็นอนุสัญญาที่อยู่ในขั้นตอนของการภาคยานุวัติ (Accession) ซึ่งการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อรองรับพันธกรณีของกฎหมายระหว่างประเทศเป็นการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗๘ วรรคสอง ที่บัญญัติว่า “...หนังสือสัญญาใดมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือเขตพื้นที่นอกอาณาเขตซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยหรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญาหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศหรือจะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา และหนังสือสัญญาอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวาง ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ในการนี้ รัฐสภาต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้ รับเรื่อง หากรัฐสภาพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่ารัฐสภาให้ความเห็นชอบ...”

๒.๒ เพื่อปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับข้อเสนอของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้าน กีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรม และจริยธรรม เรื่อง “การจัดการพื้นที่มรดกทางวัฒนธรรมของชาติ เพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าทางวัฒนธรรม” ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาและได้รับความเห็นชอบในการประชุมของ คณะกรรมการประสานงานร่วม ๓ ฝ่าย ครั้งที่ ๑๗/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๙ โดยตามพระราชบัญญัติ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ให้นิยามของ “โบราณสถาน” หมายถึง อสังหาริมทรัพย์ซึ่งโดยอายุ หรือโดยลักษณะแห่งการก่อสร้าง หรือโดยประวัติของ อสังหาริมทรัพย์นั้น มีคุณค่าทางศิลปะ ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี ซึ่งจากนิยามดังกล่าวส่งผลให้โบราณสถาน เป็นทรัพย์สินที่อยู่ในความครอบครองใช้ประโยชน์โดยหน่วยงานของรัฐและเอกชน ทั้งนี้ เนื่องจากในบทบัญญัติ ของกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ไม่มีมาตราใดที่กำหนดห้าม มิให้เอกชนเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือครอบครองโบราณสถาน อีกทั้งบางมาตรายังบัญญัติให้หน่วยงานของรัฐผู้ รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ได้แก่ กรมศิลปากร ต้องยอมรับถึงสิทธิในการเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครอง

โดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งโบราณสถานหรือที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งโบราณสถาน และจากการที่บทบัญญัติของกฎหมายมิได้กำหนดให้โบราณสถานและที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งโบราณสถานเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ส่งผลให้ปัจจุบันมีการออกเอกสารสิทธิในที่ดินโบราณสถานมากขึ้น ทั้งการออกเอกสารสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย และการออกเอกสารสิทธิโดยฉ้อฉล หรือสำคัญผิดในข้อเท็จจริงของส่วนราชการผู้รับผิดชอบไม่ถูกต้องตามขั้นตอน หรือการบุกรุกเข้าไปครอบครอง ทำลายโบราณสถาน เพื่อวัตถุประสงค์ในการครอบครองและยึดถือเป็นกรรมสิทธิ์ ส่งผลให้โบราณสถานถูกทำลาย ถูกทำให้เสื่อมค่า หรือถูกทำให้ไร้ประโยชน์ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นเป้าหมายที่จำเป็นต้องมีแผนการจัดการพื้นที่มรดกวัฒนธรรมของชาติ เพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าทางวัฒนธรรม ซึ่งจะมีผลในการขับเคลื่อนทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของชาติในภาพรวม ดังนั้น ข้อเสนอแผนปฏิรูปนี้จึงมีความมุ่งหมายสำคัญเพื่อพิทักษ์รักษาหลักฐานแสดงความเป็นตัวตน ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่มีอารยธรรมเป็นของตนเองจนเป็นที่ประจักษ์แก่คนทั้งโลกและให้มีการจัดการจนได้รับประโยชน์อย่างคุ้มค่าภายใต้ระบบการจัดการที่ดีและเป็นธรรม และถึงแม้ว่ากฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติมิได้กำหนดห้ามมิให้เอกชนเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโบราณสถาน แต่กฎหมายฉบับดังกล่าวได้กำหนดบทบัญญัติซึ่งมีลักษณะลิดรอนสิทธิในการเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโบราณสถาน โดยในมาตรา ๗ ทวิและมาตรา ๑๐ ของกฎหมายฉบับดังกล่าวกำหนดห้ามมิให้ผู้ใดซ่อมแซม แก้ไข เปลี่ยนแปลง รื้อถอน ต่อเติม ทำลาย เคลื่อนย้ายโบราณสถาน หรือขุดค้นสิ่งใด ๆ หรือปลูกสร้างอาคารภายในบริเวณโบราณสถาน เว้นแต่จะกระทำตามคำสั่งของอธิบดีกรมศิลปากรหรือได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมศิลปากร และถ้าหนังสืออนุญาตนั้นกำหนดเงื่อนไขไว้ประการใดก็ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขนั้นด้วย ซึ่งจากบทบัญญัติดังกล่าวส่งผลให้เอกชนที่เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งโบราณสถานหรือที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งโบราณสถาน ถูกลิดรอนสิทธิในการใช้ประโยชน์ในที่ดินหรืออาคารที่เป็นโบราณสถาน ประกอบกับกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ มิได้กำหนดมาตรการให้ส่วนราชการผู้รักษาการตามกฎหมายสามารถขดเคยการถูกลิดรอนสิทธิของเอกชนในลักษณะดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นการซื้อที่ดินที่เป็นที่ตั้งโบราณสถาน หรือการเวนคืนที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งโบราณสถาน ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรการทางกฎหมายให้ส่วนราชการผู้รักษาการตามกฎหมายสามารถดำเนินการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อการอนุรักษ์โบราณสถานและแหล่งทางประวัติศาสตร์ ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานด้านอนุรักษ์ และการบริหารจัดการพื้นที่โบราณสถานซึ่งเป็นทรัพย์สินทางวัฒนธรรมของชาติสามารถดำเนินการได้เต็มพื้นที่โบราณสถาน โดยไม่เป็นการลิดรอนสิทธิของเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินโบราณสถานโดยชอบด้วยกฎหมาย

๒.๓ เพื่อกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทเข้ามามีส่วนร่วมในอนุรักษ์ รักษา ค้ำครอง และทำนุบำรุงโบราณสถาน รวมทั้งสามารถจัดหาผลประโยชน์จากโบราณสถาน ซึ่งเป็นการกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมจากราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่บัญญัติเพียงแค้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการบำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

๒.๔ เพื่อปรับปรุงกฎหมายบางมาตราตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่ได้จัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษาเรื่อง การบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องได้ กรณีศึกษาการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ โดยในรายงานดังกล่าวได้นำเสนอข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการแก้ไข เพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติในประเด็นต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

- การวางหลักเกณฑ์การประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถาน
- การจัดซื้อหรือการเวนคืนที่ดินโบราณสถานหรือที่ดินโดยรอบโบราณสถานที่มีใช้ทรัพย์สินของแผ่นดินหรือของวัด
- การจัดทำหลักเขต ป้าย แผนที่ แสดงแนวเขตโบราณสถานและเขตที่ดินโดยรอบโบราณสถาน
- การกำหนดมาตรการคุ้มครองโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่ซ่อนหรือฝัง หรือทอดทิ้งในบริเวณทะเลอาณาเขต (Territorial Sea) เขตต่อเนื่อง (Contiguous Zone) เขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone: EEZ) และเขตไหล่ทวีป (Continental Shelf)
- การประกาศเขตท้องที่ห้ามขุดค้นและค้นหาโบราณวัตถุและศิลปวัตถุ
- การควบคุมการนำเข้าโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุที่มีแหล่งกำเนิดในต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักรโดยมิชอบ
- การกำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการตรวจค้นบุคคลหรือยานพาหนะตลอดจนการเข้าไปตรวจในเคหสถานหรือสถานที่ประกอบการค้าโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุ

๓. ประเด็นที่จะรับฟังความคิดเห็น

๓.๑ การกำหนดให้อธิบดีกรมศิลปากรต้องวางระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดลำดับโบราณสถาน ตลอดจนการขึ้นทะเบียนโบราณสถาน การกำหนดเขตที่ดินโบราณสถาน และการกำหนดเขตโบราณสถานต่อเนื่อง (ร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๔)

๓.๒ การกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาโบราณสถานขึ้นพื้นฐาน และสามารถจัดหาผลประโยชน์จากโบราณสถาน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กรมศิลปากรกำหนด (ร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๕ และมาตรา ๗)

๓.๓ เพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของ “พนักงานเจ้าหน้าที่” ตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๘)

๓.๔ การบัญญัติให้การดำเนินการในส่วนของการขออนุญาตปลูกสร้างอาคารในเขตโบราณสถาน สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร รวมทั้งการกำหนดให้อธิบดีกรมศิลปากรมีอำนาจประกาศกำหนด

เขตห้ามขุดค้นและห้ามค้นหาโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ทั้งบนพื้นดิน พื้นน้ำ และในทะเล (ร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๙)

๓.๕ การกำหนดให้อธิบดีกรมศิลปากรสามารถดำเนินการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อใช้ประโยชน์ในการอนุรักษ์หรือการบริหารจัดการพื้นที่โบราณสถาน (ร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๑๐)

๓.๖ การกำหนดเกี่ยวกับการควบคุมการนำเข้าโบราณวัตถุที่มีแหล่งกำเนิดในต่างประเทศ และประเทศต้นทางห้ามนำออกนอกประเทศ (ร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๑๓)